

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

ДОКЛАД

1359
J...

Относно: законопроект за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2020 г., № 902-01-56, внесен от Министерски съвет на 31.10. 2019 г.

На заседание, проведено на 7 ноември 2019 г., Комисията по бюджет и финанси обсъди законопроекта за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2020 г.

На заседанието присъстваха: от Министерство на финансите – Владислав Горанов - министър; от Министерство на здравеопазването – Кирил Ананиев – министър, Жени Начева – заместник-министър и председател на Надзорния съвет на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК); д-р Дечо Дечев – управител на НЗОК; представители на съсловните, работодателските и пациентските организации, както и представители на синдикатите.

Законопроектът беше представен от г-н Кирил Ананиев.

Основната цел на законопроекта е да се осигури достъпна, качествена и своевременна медицинска помощ на здравноосигурените лица и равнопоставен достъп на лечебните заведения, отговарящи на условията за сключване на договори с НЗОК, за да могат да предоставят на професионално и високо ниво медицински и дентални дейности. За осъществяването на тази цел в бюджета на НЗОК за 2020 г. се предвиждат 394,7 млн. лв. повече за разходи и трансфери (всичко) в сравнение с 2019 г.

Основните показатели на бюджета на НЗОК за 2020 г. са следните:

I. ПРИХОДИ И ТРАНСФЕРИ - ВСИЧКО: В приходната част на бюджета за 2020 г. се очаква да постъпят общо приходи и трансфери в размер на 4 744,7 млн. лв., или с 445,1 млн. лв. повече от 2019 г. Здравноосигурителните приходи се предлага да бъдат в размер на 4 640, 7 млн. лв. или с 403,9 млн. лв. повече от 2019 г. От общата сума на здравноосигурителните приходи в размер на 4 640, 7 млн. лв. от здравноосигурителни вноски се очаква да постъпят 3 107,1 млн. лв. или 264,9 млн. лв. повече от 2019 г., и от трансфери за здравно осигуряване от централния бюджет 1 533,6 млн. лв., или с 139,0 млн. лв. повече от трансфера за 2019 г. От неданъчни приходи: глоби, санкции и наказателни лихви за 2020 г. е предвидено да постъпят 20,6 млн. лв., или с 0,8 млн. лв. повече от 2019 г. Предвидени са трансфери от Министерството на здравеопазването за финансиране на разходите за лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето (33) в размер на 4,2 млн. лв; за дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с

психиатрични заболявания и комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически заболявания по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 3а и 6б от Закона за здравето в размер на 2,1 млн. лв.; за дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето в размер на 6,7 млн. лв.; за сумите по чл. 37, ал. 6 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) в размер на 18,4 млн. лв.; за дейностите във връзка с лечение на деца до 18 годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗО в размер на 12,0 млн. лв.; за дейности във връзка с лечението на лица над 18 годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗО в размер на 2,0 млн. лв. и медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване в размер на 38 млн. лв. т.е. общо за 2020 г. са предвидени 83,4 млн. лв. или 40,4 млн. лв. повече от 2019 г.

II. РАЗХОДИ И ТРАНСФЕРИ - ВСИЧКО: Общо разходите и трансферите за 2020 г. са разчетени в размер 4 744,7 млн. лв. Тази сума е с 394,7 млн. лв. повече от сумата за 2019 г. В рамките на предложената сума за общо разходи и трансфери само за разходи са предвидени 4 739,2 млн. лв. и за предоставяне на трансфери на Националната агенция за приходите по чл. 24, т. 6 от Закона за здравното осигуряване и към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК са 5,5 млн. лв. От общата сума на разходите 4 739,2 млн. лв. за текущи разходи се предлагат 4 595 млн. лв., като тази сума е по-голяма с 382,1 млн. лв. от същите разходи за 2019 г.; за придобиване на нефинансови активи за 2020 г. са планирани 5,0 млн. лв., толкова колкото е през 2019 г. От сумата за текущите разходи 4 595 млн. лв. с най-голям относителен дял са разходите за здравноосигурителни плащания, които за 2020 г. са разчетени на сума 4 454 млн. лв., или повече с 337,6 млн. лв. от закона за 2019 г. Тези средства се разпределят както следва:

1. за първична извънболнична медицинска помощ 244,0 млн. лв. или с 19,0 млн. лв. повече от 2019 г.

2. за специализирана извънболнична медицинска помощ (вкл. за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение 264,7 млн. лв., или с 14,0 млн. лв. повече от 2019 г.

3. за дентална помощ 179,8 млн. лв., или с 12,8 млн. лв. повече от 2019 г.;

4. за медико-диагностична дейност 94,3 млн. лв., или с 4,3 млн. лв. повече от 2019 г.

5. за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната и за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги 1 243,8 млн. лв., или със 126,0 млн. лв. повече от 2019 г. в т.ч.:

5.1. за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната 677,3 млн. лв., от които се предлага за лекарствени продукти, назначени с протокол, за които се извършва експертиза – 365,1 млн. лв. и за лекарствени продукти за домашно лечение на територията на страната, извън лекарствените продукти, назначени с протокол, за които се извършва експертиза и медицинските изделия и диетичните храни в извънболничната помощ – 312,1 млн. лв.;

5.2. за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги – 466,6 млн. лв.

5.3 за лекарствени продукти по списък за базова терапия на онкологични и онкохематологични заболявания, коагулопатии и други редки заболявания с разнородни характеристики – 99,9 млн.лв.

6. за медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ 110,0 млн. лв. или повече с 6,0 млн. лв. от 2019 г.

7. за болнична медицинска помощ 2 247,3 млн. лв., или с 245,8 млн. лв. повече от 2019 г.

8. за други здравноосигурителни плащания със законопроекта се предлага сума в размер на 70,1 млн. лв., или с 90,3 млн. лв. по-малко в сравнение с 2019 г., в т.ч. цялата сума е за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност.

В бюджета на НЗОК за 2020 г. са предложени разходи за персонал в размер на 45,4 млн. лв. Тази сума е по-голяма от сумата на разхода за персонал за 2019 г. с 4,1 млн. лв. За издръжката на административните дейности по здравното осигуряване за 2020 г. се предлага да се изразходва сумата 12,1 млн. лв.

За 2020 г. плащанията за сметка на средствата от трансфера на Министерството на здравеопазването по ал. 1, ред 3 са в размер 83,4 млн. лв., или с 40,4 млн.лв повече от 2019 г. Тази сума е предназначена да се разходва за:

1. лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал.2, т. 3 от Закона за здравето – 4,2 млн. лв. или с 2,4 млн. лв. по-малко в сравнение с 2019 г.

2. дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с психиатрични заболявания и комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически заболявания по чл. 82, ал. 1, т. 1а, За, бб от Закона за здравето – 2,1 млн. лв. като се запазва нивото на бюджетните средства от 2019 г.

3. дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето се предвижда разход от 6,7 млн. лв. или с 2,4 млн. лв. повече от 2019 г.

4. суми по чл. 37, ал. 6 от Закона за здравното осигуряване се предвижда увеличение с 2,4 млн.лв. в предвидените средства в сравнение с 2019 г., а именно в размер на 18,4 млн. лв.

5. дейности във връзка с лечение на лица до 18 годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закон за здравето в размер на 12 млн. лв.

6. дейности във връзка с лечение на лица над 18 годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от Закона за здравето в размер на 2 млн. лв.

7. медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване – 38,0 млн.лв.

През 2020 г. се запазва и размерът на разходите за придобиване на нефинансови активи от 5,0 млн. лв. За резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи, са предвидени 139,2 млн. лв. или с 12,1 млн. лв. повече от 2019 г. Със законопроекта се предлага трансферите за Националната агенция за приходите по чл. 24, т. 6 от Закона за здравното осигуряване и към бюджетни предприятия, сключили договори за извършване на медицински услуги с Националната здравноосигурителна каса за 2020 г. да бъдат в размер на 5,5 млн. лв., или повече с 0,5 млн. лв. от 2019 г.

Бюджетът на НЗОК за 2020 г. е подготвен при сега действащата задължителна здравноосигурителна вноска от 8 на сто, като не се предвижда нейната промяна, като са отчетени и ефектите от:

- запазването на максималния осигурителен доход за всички осигурени лица на 3000лв.

- увеличение на минималните осигурителни доходи по икономически дейности и групи професии за наетите лица и на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица – 610 лв.

- увеличението на минималния осигурителен доход на регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители – 610лв.

- здравноосигурителни вноски, дължими от първостепенните разпоредители с бюджет с изключение на общините, които се разплащат чрез схема за централизирано разплащане на осигурителни вноски – са свързани с увеличаване на заплатите в бюджетната сфера с 10 % и увеличение на възнагражденията на педагогическия персонал средно с 20%.

Със законопроекта за бюджета на НЗОК за 2020 г. се предвижда балансирано бюджетно салдо.

По законопроекта се проведе дискусия, на която бяха изказани различни становища.

Председателят на **Българския зъболекарски съюз д-р Николай Шарков** изрази принципна подкрепа за проекта за бюджет на НЗОК за 2020г., като посочи, че увеличението от 12 мил. 800 хил. лв. за дентална помощ се отнася за получаването на безплатни протези от всички пациенти над 65-годишна възраст. Той посочи, че денталната медицина се нуждае от двойно по-голям бюджет и призова бюджет 2021г. да бъде по-адекватен за здравноосигурените лица над 18-годишна възраст, тъй като пакетът от дентални дейности за тези лица е изключително беден и включва единствено поставянето на пломби и изваждане на зъби.

В изказването си заместник-председателят на **Българския лекарски съюз - д-р Брънзалов** изрази задоволство от предложеното увеличение за медицински дейности в бюджета на НЗОК за 2020г., като посочи, че настояват да не се увеличават обемите в болничната помощ, а да се поставя по-голям акцент на извънболничната медицинска помощ.

Според председателя на **Националното сдружение на общопрактикуващите лекари – доц. Любомир Киров** бюджетът на НЗОК за 2020г. е палиативен и поддържащ жизнените функции, но не и креативен, тъй като с него се предвижда увеличение от 19 млн лв. или с 6 млн.лв. по-малко от тяхното предложение за увеличение.

Председателят на **Асоциацията на индустриалния капитал в България – г-н Васил Велев** се изказа в неподкрепа на проекта за бюджет на НЗОК, тъй като с него се задълбочават диспропорциите, които съществуват към настоящия момент. Съотношението между разходите за болнична помощ и за медикаменти и лекарства към разходите за здравна превенция е 8:1, докато в Европейския съюз това съотношение е 2:1. С настоящия проектобюджет тази диспропорция се задълбочава като разходите за болници и лекарства се увеличават с 12%, а разходите за здравна превенция растат средно със 7%. Според него причината за тази диспропорция е липсата на реформи в здравеопазването.

В неподкрепа на бюджета на НЗОК за 2020г. се изказа и **г-н Васил Тодоров от Българската търговско-промишлена палата**, тъй като предложеното от тях увеличение на бюджета е свързано със засилване на контрола при разходването на публичните средства и въвеждането на електронното здравеопазване, които не са налице към настоящия момент.

Г-н Пламен Димитров – председател на Конфедерацията на независимите синдикати в България посочи, че от 1998г. търговската логика в здравеопазването намира отражение върху параметрите и структурата на бюджета на НЗОК. Той приветства увеличението на функцията здравеопазване с близо половин милиард лева и посочи, че между първо и второ четене ще настояват допълнително за 6-7 млн. лв., за да се изпълни ангажимента на правителството по отношение на медицинските специалисти, финансирани през единните разходни стандарти.

Народните представители от **ПГ на „БСП за България“ доц. Георги Йорданов и проф. Георги Михайлов** се изказаха в неподкрепа на законопроекта, тъй като това е десетият бюджет, в който продължава основен приоритет да бъде електронното здравеопазване, което ще засили контрола върху разходването на публичния ресурс и ще позволи да се извършва обективно и актуално планиране; не е налице намаляване на доплащанията в системата на здравеопазването; не е налице остойносттаване на медицинските дейности т.нар. „клинични пътеки“, както и остойносттаване на труда на медицинските специалисти. Освен това, България продължава да отделя за здравеопазване около 2% от БВП за разлика от останалите държави членки на Европейския съюз, които отделят между 6-11% от БВП. Наред с това 50% от средствата за публично здравеопазване отиват за болнична помощ при 30% в Европейски съюз. Докато разходите за първична извънболнична и първична

специализирана медицинска помощ в България намаляват от 5,8% през 2018 г. до 5,2% през 2020г., то тези разходи в Европа са между 20 и 30%. Налице е и намаляване с над 50% на средствата за лечение на българи в чужбина, както и остава неразрешен проблема с просрочените задължения на болниците.

Народният представител д-р Нигяр Джафер от ПГ на ДПС отбеляза, че с всяка година се увеличава бюджета на НЗОК, но е налице устойчиво неразрешаване на проблемите в здравеопазването, а именно: ниско заплащане на медицинските специалисти; българските пациенти са най-доплащащите в Европейския съюз; общинските болници са без перспектива и фалират; неразплащане на надлимитните дейности. Според нея това отново е бюджет на отдалечаващата се реформа.

Народните представители д-р Калин Поповски и Георги Колев от ПГ „Обединени патриоти“ и доц. Лъчезар Иванов от ПГ на ПП „ГЕРБ“ се изказаха в подкрепа на бюджета, като подчертаха, че е налице устойчиво увеличаване на средствата в областта на здравеопазването, като при сравнение с останалите държави членки на Европейския съюз следва да се направи съпоставка колко заплащат европейските граждани за здраве и колко българските граждани. Освен това здравеопазването е изключително тежка сфера за реформи, като те трябва да се осъществяват бавно, но сигурно, за да се запази устойчивостта на системата.

След обсъждането се проведе гласуване, което приключи при следните резултати: „За”- 13 народни представители; „Против”- 7 народни представители, без „Въздържали се”.

Въз основа на гореизложеното и резултатите от гласуването, Комисията по бюджет и финанси предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2020 г., № 902-01-56, внесен от Министерски съвет на 31.10. 2019 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ:**

МЕНДА СТОЯНОВА